

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้ได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยเรื่องประชากร เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสังกัดเทศบาล ในเขตอำเภอเมืองของ 8 จังหวัด ในภาคศึกษา 7 พิษณุโลก ไค้แก้งจังหวัด กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์ จำนวนจังหวัดละ 30 คน แบ่งตามสังกัดได้ดังนี้

1. ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดละ 10 คน ชาย 5 คน หญิง 5 คน รวม 8 จังหวัดจำนวน 80 คน ชาย 40 คน หญิง 40 คน
2. ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดละ 10 คน ชาย 5 คน หญิง 5 คน รวม 8 จังหวัด จำนวน 80 คน ชาย 40 คน หญิง 40 คน
3. ครูสังกัดเทศบาล จังหวัดละ 10 คน ชาย 5 คน หญิง 5 คน รวม 8 จังหวัด จำนวน 80 คน ชาย 40 คน หญิง 40 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็นชาย 120 คน หญิง 120 คน

วิธีเลือกประชากร ใช้วิธีกำหนดจำนวนผู้ตอบที่ต้องการ โดยเขียนข้อความนำปกแบบสอบถามทุกฉบับว่า ครูเทศบาลชาย, ครูเทศบาลหญิง หรือครูกรมสามัญชาย ครูกรมสามัญหญิง และครูองค์การชาย ครูองค์การหญิง ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้แทนแจกแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของครูที่สร้างขึ้นจากการศึกษาวิธีการนิเทศ หลักการนิเทศ หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ตามทฤษฎีและลักษณะวิธีการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่โคพบเห็นและปฏิบัติงานนิเทศการศึกษามากด้วยตนเอง ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญจำนวนมาก นำมาเรียบเรียงสรุปความเป็นแบบสอบถามได้ 80 ข้อ นำเสนอใหญ่ทรงคุณวุฒิ คือ นาง ฉวีนิภา คุปรัตน์ นาย กมล สุขประเสริฐ และนายสวัสดิ์ จงกล ตรวจสอบความเหมาะสมในคานภาษา ขอความรูปรูปประโยคคำถาม และความหมาย ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสาม ได้เสนอแนะให้ตัดและเติมข้อความบางตอน ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ได้ 69 ข้อ และเสนอใหญ่ทรงคุณวุฒิทั้งสามตรวจดูอีกครั้ง ต่อกจากนั้นจึงนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามชั่วคราวจำนวน 10 ชุด ส่งไปให้ครูโรงเรียนสายน้ำทิพย์ อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน และครูโรงเรียนสวนอนันต์ อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นกระระคับประดมศึกษาที่เกณฑ์ทำการสอนอยู่ในส่วนภูมิภาคมาแล้ว ทดลองตอบ เพื่อจะหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสื่อความหมายต่อผู้ตอบเพียงใด ผู้ตอบมีปัญหา สงสัย ไม่เข้าใจข้อความตอนใดหรือไม่ ผลปรากฏว่าผู้ตอบทั้ง 10 คน สามารถตอบได้ครบทุกข้อ ไม่มีปัญหาสงสัยตอนใด แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้สื่อความหมายตรงกัน ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามชุดดังกล่าวมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นชนิดให้เลือกตอบตามลักษณะต่าง ๆ และนับจำนวนคำตอบ เป็นความถี่ ไม่แปรค่าเป็นน้ำหนักคะแนน เนื้อหาสาระของแบบสอบถามต้องการทราบเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เช่น ต้องการทราบว่า ศึกษานิเทศก์มาโรงเรียนบ้างหรือไม่ มากี่ครั้ง มาทำอะไร ทำมากหรือน้อย และครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติอย่างไร โดยให้ครูเลือกตอบตามสภาพความเป็นจริงที่โคพบเห็นมาคววิธีกรต่าง ๆ ดังที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามแต่ละตอน ซึ่งมีทั้งสิ้น 10 ตอน

กล่าวคือ (1) สถานภาพของครู (2) คุณสมบัติที่จำเป็นของศึกษานิเทศก์ (3) การตรวจเยี่ยมนิเทศโรงเรียน (4) เรื่องที่ทำการนิเทศและวิธีการนิเทศ (5) การร่วมงานสังคมและรวมประชุมปรึกษาทางวิชาการ (ยกเว้นการอบรม) (6) การนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (7) การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา (8) การปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์มากกว่า ทดลอง (9) การปฏิบัติตนในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ (10) การปฏิบัติงานด้านผลิตเอกสาร เผยแพร่ข่าวสารและอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในตอนท้ายของแบบสอบถามอีกตอนหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีหนังสือส่วนตัวติดต่อกับศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัดในภาคศึกษา 7 ภูมิภาค เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความช่วยเหลือ โดยมอบหมายให้เป็นตัวแทนแจกแบบสอบถามให้กับครูและเก็บรวบรวมส่งกลับคืน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีหนังสือแนะนำตัวแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือจากครูเป็นส่วนตัว แนบไปกับแบบสอบถามทุกฉบับ

ผู้วิจัยได้จัดแบบสอบถามบรรจุใส่ซองติดแสตมป์ส่งไปทางไปรษณีย์ถึงศึกษานิเทศก์ตัวแทนทุกจังหวัด พร้อมทั้งแนบของแปลาคิดแสตมป์เจ้าหน้าที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยุ โสธร หัวหน้าแผนกวิชาการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับให้ศึกษานิเทศก์ตัวแทนจัดส่งแบบสอบถามกลับคืน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 1 แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประเภทตามสังกัด	จังหวัด	แบบสอบถาม	
		ส่งไป	ได้รับคืน
ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา	กำแพงเพชร	10	10
	ตาก	10	10
	นครสวรรค์	10	10
	พิจิตร	10	10
	พิษณุโลก	10	10
	เพชรบูรณ์	10	10
	สุโขทัย	10	10
	อุตรดิตถ์	10	10
	รวม	80	80
ครูสังกัดองค์การบริหารส่วน- จังหวัด	กำแพงเพชร	10	10
	ตาก	10	10
	นครสวรรค์	10	10
	พิจิตร	10	10
	พิษณุโลก	10	10
	เพชรบูรณ์	10	10
	สุโขทัย	10	10
	อุตรดิตถ์	10	10
	รวม	80	80

ตารางที่ 1 (ต่อ) แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประชากรตามสังกัด	จังหวัด	แบบสอบถาม	
		ส่งไป	ได้รับคืน
ครูสังกัดเทศบาล	กำแพงเพชร	10	10
	ตาก	10	10
	นครสวรรค์	10	10
	พิจิตร	10	10
	พิจิตร	10	10
	เพชรบูรณ์	10	10
	สุโขทัย	10	10
	อุตรดิตถ์	10	10
	รวม	80	80
	รวมทั้งหมด	240	240

แบบสอบถามที่ส่งไปให้ประชากรทั้งหมด 240 ฉบับ ได้รับคืน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสังกัดเทศบาล สังกัดละ 80 ฉบับ ได้รับคืนสังกัดละ 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ได้วิเคราะห์ข้อมูล แบบหาค่าความถี่เป็นร้อยละ ทั้งนี้ เพราะแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์ และความต้องการของครูโดยให้ครูเลือกตอบตามความจริงที่ครูพบเห็น และที่ครูต้องการ เช่น ศึกษานิเทศก์มาโรงเรียนบ้างหรือไม่ มากี่ครั้ง มาทำอะไรบ้าง ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลืออะไร มากน้อยเพียงใด เป็นต้น ซึ่งคำตอบที่ครูได้แสดงเป็นระบบหาจำนวนของความถี่มีใช้ระบบแปรค่าเป็นน้ำหนักคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อเรื่องคุณสมบัติที่จำเป็นของศึกษานิเทศก์ การตรวจเยี่ยมนิเทศโรงเรียน เรื่อง ที่ทำการนิเทศและวิธีการนิเทศ การร่วมงานสังคม และร่วมประชุมปรึกษาทางวิชาการ (ยกเว้นการอบรม) ซึ่งแต่ละเรื่องแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นดังนี้ คือ ความคิดเห็นของครูทั้งหมด ความคิดเห็นแยกตามสังกัด ความคิดเห็นแยกตามวุฒิของครู
3. วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์กับความต้องการของครูเกี่ยวกับเรื่อง การนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา การปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์คนควา ทดลอง การปฏิบัติตนในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ การปฏิบัติงานด้านผลิตเอกสาร เผยแพร่ข่าวสารและอุปกรณ์การสอน โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูรวมทั้งหมด
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูในคอตายของแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประการคือ (1) การนิเทศการศึกษาและการติดตามผล, (2) การอบรม (3) การผลิตเอกสาร-เผยแพร่ข่าวสารและอุปกรณ์การสอน (4) ความคิดเห็นความต้องการและข้อเสนอแนะทั่วไป

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งสิ้นรวม 240 คน เป็นครูระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองของ 8 จังหวัด ในภาคศึกษา 7 พิษณุโลก ได้แก่ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 80 คน ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 80 คน และครูสังกัดเทศบาล จำนวน 80 คน แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจำนวน 69 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาวิธีการนิเทศ หลักการนิเทศ หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ตามทฤษฎีและรวมกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัย จัดทำเป็นแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม และนำไปให้ครู กรมสามัญศึกษาสังกัดส่วนกลาง จำนวน 10 คน ทดลองตอบ ต่อจากนั้นนำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับจริง บรรจุใส่ซองติดแสตมป์ส่งทางไปรษณีย์ และได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าเป็นร้อยละ